

Projekt člověk

1. část: Bůh zdroj života

Neboť jako Otec má život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě.
(Jan 5:26)

On jediný má nesmrtelnost a přebývá v nepřístupném světle; jeho nikdo z lidí nespatriil a nemůže spatřit. Jemu buď čest a věčná moc. Amen.
(1 Tim 6:16)

Bůh, který učinil svět a všechno, co je v něm, je pánem nebe i země a nebydlí ve svatyních zhotovených rukou ani si nedává sloužit lidskýma rukama, jako by něco potřeboval; on dává všem život, dech i všechno.
(Sk 17:24 - 25)

- My život „sami v sobě“ nemáme. Závisíme na vzduchu, vodě, jídle a na Bohu, který nás udržuje v existenci. Ale Bůh nezávisí na ničem. On je zdrojem existence ne jejím příjemcem.
- Bůh přesahuje všechno stvořené – není „součástí“ vesmíru. Stvoření potřebuje Boha k existenci – neustále. V Kristu „všechno spočívá“ (Ko 1,17) – kdyby Bůh stvoření přestal udržovat, rozpadlo by se.
- Na rozdíl od bohů starověkých mýtů, kteří potřebovali lidské oběti, uctívání nebo službu, biblický Bůh nic z toho nepotřebuje.

V roce, kdy zemřel král Uzijáš, jsem viděl Panovníka sedícího na trůnu vysokém a vyvýšeném a lem jeho roucha naplňoval chrám. Nad ním stáli serafové, každý měl po šesti křídlech: Dvěma si zakrývali tvář, dvěma si zakrývali nohy a dvěma létali, a jeden na druhého volal: Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů; celá země je plná jeho slávy! A čepy prahu se otřásaly od hlasu toho, který volal, a dům byl plný kouře.

(Iz 6:1 – 4)

A toto je zvěst, kterou jsme od něho slyšeli a vám ji zvěstujeme: Bůh je světlo a není v něm žádná tma.

(1 J 1:5)

- Hebrejské slovo pro „svatý“ (*kadoš*) znamená „oddělený“, „jiný“, „jedinečný“. Bůh je zcela jiný než cokoli stvořeného.
- Serafové vyjadřují úžas nad tím, kým Bůh je – nad jeho jedinečností jako stvořitele. A spojují jeho svatost s Boží slávou ve stvoření: jeho životodárná přítomnost naplňuje celou zemi.
- Bůh je svatý, protože je jediný, kdo existuje nezávisle a věčně, je zdrojem života pro všechno ostatní a jeho přítomnost je životem a vzdálení se od něj je cestou ke smrti.
- Boží morální dokonalost je důsledkem jeho svatosti – ne její podstatou.

Ale Mojžíš Bohu odpověděl: Hle, přijdu k synům Izraele a řeknu jim: Bůh vašich otců mě k vám poslal. Až se mě zeptají, jaké je jeho jméno, co jim odpovím? Bůh Mojžíšovi odpověděl: JSEM, KTERÝ JSEM. A pokračoval: Toto řekneš synům Izraele: JSEM mě poslal k vám.
(Ex 3:13-14)

- Toto je Boží „vizitka“. Toto tajemné jméno vyjadřuje, že Bůh prostě je.
- Bůh je věčný – byl, je a bude. Stvořil vše – viditelné i neviditelné – včetně zákonů, kterými se řídí celé stvoření.
- Je jediný, kdo je zcela svobodný ve svém jednání – a proto je takový, jaký být chce. Bůh není „nucen“ být dobrý, spravedlivý nebo milující. Neexistuje žádný vyšší zákon, kterému se Bůh musí podřizovat.
- To neznamená, že by se Bůh mohl rozhodnout být zlý – jeho dobrota vyrůstá ze samé podstaty toho, kým je. Ale tato podstata není vnějším omezením – je jeho vlastní identitou.
- Bůh je milující, protože chce být milující. Bůh je věrný, protože si zvolil být věrný.
- Jeho dobrota vyrůstá z toho, kým je – ze samé podstaty Zdroje života.

Hospodin prošel kolem něho a zavolal: Hospodin, Hospodin, Bůh soucitný a milostivý, pomalý k hněvu, hojný v milosrdenství a věrnosti, zachovává milosrdenství tisícům, snímá vinu, přestoupení a hřích, jistě však nenechá viníka bez trestu, navštěvuje s trestem vinu otců na synech i na synech synů, na třetí i čtvrté generaci.

(Ex 34:6-7)

Proto Hospodin vyčkává, aby se nad vámi slitoval, proto se pozdvihne, aby se nad vámi smiloval, protože Hospodin je Bůh práva -- blahoslavení jsou všichni, kdo na něho toužebně očekávají.

(Iz 30:18)

- Tak se Bůh sám představuje. Plný slitování (hebr. *rachum* souvisí s výrazem pro mateřské lůno). Milostivý – projevující nezaslouženou přízeň. Shovívavý – pomalý k hněvu. Nejvyšší milosrdný – hojný ve věrné lásce. Věrný – spolehlivý, pravdivý. Nekajícího nenechá bez trestu.
- Boží hněv vůči zlu není protipólem jeho lásky. Je jejím nevyhnutelným důsledkem. Protože nekonečně miluje to, co žije, nekompromisně se staví proti tomu, co život ničí.
- Boží spravedlnost: hebr. *mišpat* (právo, spravedlivý řád) a *cedaka* (spravedlnost obnovující život) ukazují, že nejde jen o potrestání viníků, ale o obnovu celého stvoření.

Otče, chci, aby i ti, které jsi mi dal, byli se mnou tam, kde jsem já, aby viděli mou slávu, kterou jsi mi dal, neboť jsi mne miloval před založením světa.

(Jan 17:24)

Zloděj přichází, jen aby kradl, zabíjel a hubil; já jsem přišel, aby měly život a měly ho hojnost.

(Jan 10:10)

- Láska v Bohu existovala dříve než cokoli stvořeného. Bůh nestvořil svět, protože byl osamělý. Láska v něm už byla a přetékala.
- Je zde protiklad dvou režimů existence: život × smrt, světlo × tma, pravda × lež.
- Život, světlo a pravda vyzařuje z Boží přítomnosti.
- Smrt, tma a lež je to, co nastává tam, kde Boží přítomnost chybí.
- Bible vypráví příběh Boha, který je zdrojem veškerého života a příběh stvoření, které se od tohoto Zdroje odvrátilo a trpí důsledky. A Bůh dělá vše pro to, aby své stvoření přivedl zpět.

Závěrečné shrnutí:

- Bůh, který nic nepotřebuje a přesto tvoří:
 - Má život sám v sobě – je Zdrojem veškerého života.
 - Trojice: společenství lásky před stvořením. Stvoření je z přetékající lásky, ne z nutnosti.
 - Jsme chtěné děti.
- Bůh se představuje:
 - „Jsem, který jsem“ (Ex 3,14) – jeho charakter je jeho svobodná volba, vyrůstající ze samé podstaty toho, kým je.
 - Boží charakter: slitování, milost, shovívavost, věrnost – a odpor ke zlu jako důsledek lásky. Boží spravedlnost je dobrá zpráva: obnova řádu života, ne jen potrestání.
- Bůh je svatý – zdroj života a světla:
 - Svatost = Boží jedinečnost, ne jen morální bezchybnost.
 - Smrt je v hlubokém smyslu důsledkem odpojení od Zdroje. Obraz světla: vyzařuje, odhaluje, zahání tmu, umožňuje život.
 - Základní osa: život × smrt, světlo × tma, pravda × lež – nejde o dvě rovnocenné síly, ale o přítomnost, nebo nepřítomnost Zdroje.

Pomocné otázky na skupinky

- 1) Proč je důležité vědět, že Bůh nemusel stvořit svět? Jak to mění náš pohled na vlastní existenci?
- 2) Co znamená, že Bůh je „takový, jaký chce být“? Jaký je rozdíl mezi „Bůh musí být dobrý“ a „Bůh chce být dobrý“ — a proč to neznamena, že by mohl být zlý?
- 3) Jak rozumíte tomu, že Boží milosrdenství a Boží odpor ke zlu nejsou protiklady, ale dvě strany téže mince?
- 4) Co znamená, že tma nemá vlastní podstatu, ale je absence světla? Jak to mění naše chápání zla a smrti?
- 5) Jak rozumíte tomu, že smrt je důsledkem odpojení od Zdroje?
- 6) Jak se liší obraz Boha v Ex 34,6–7 od obrazu „přísného soudce“?
- 7) Jak by se změnil váš způsob modlitby, kdyby jsme skutečně vnímali Boha jako Zdroj života – ne jako přísného soudce?